Bulteno de la ESPARA

londona esperanto klubo.com

Majo - Junio 2025

Kluba programo

Majo

- Vizito al Ngorongoro,
- Konservada Distrikto (Tanzanio). Orlando Raola (US)
- La grupo de Reading kaj Oksfordo kunvenas en Londono - vidu ene.
- LEK dum la sekva jaro. Ĉeeste en Highbury.
- Antibiotikoj: Valoraj aliancanoj 16. kiujn ni devas uzi prudente. Debora Rossetti (IT) **Dunianto**: Esperantido kun
- 23 tutmondeca vortprovizo. Markos Malke Kramer (DE)
- **30 Libera Folio**. Kalle Kniivilä (FI)

Junio

- Neanoncita temo. Luigi Fraccaroli (IT)
- Bai Juyi: Poeziisto en la dinastio 13. Tang. Alexander Shenghao Hu, ĉeeste en Highbury.
- Lingvo kaj Artefarita Intelekto. Federico Gobbo (NL)

Esperanto is a neutral, international language, and a global community. Turn to the back page to learn more.

Letero de la prezidanto

Saluton, mi estas la nova prezidanto, post bedaŭrinde malgranda jarkunsido. Kvankam mi intencas aktive plenumi la rolon, mi ne tute volis ĝin. Mi ne estas natura estro, kaj mi ne multe ŝatas fari decidojn.

Kelkaj aferoj estas evidente farendaj. Ili samas la farendaĵojn de la lastaj jaroj, sed ĉar ni ne faris ilin, ili restas! Nia klubo estas ne multe aktiva, kaj ankaŭ ni unuope ne estas multe aktivaj. Ni bezonas pli da anoj, kaj la klubo bezonas esti tia ke uloj volu aniĝi.

Parto de la tasko estas trovi la aliajn londonajn esperantistojn (se ili ekzistas), kaj trovi tion kion ili volas de klubo. Sed la granda parto estas allogi novulojn. Nia klubo estas nun preskaŭ nevidebla, kaj nia lingvo ankaŭ ni devas ŝanĝi tion.

Mi jam komencis pri mia unua plano, kiu estas pri la bulteno. Mi intencas ke ekde nun ĝi estu presita kaj disdonita al ... nu, tio restas demando. Mi petis ĉe kelkaj bibliotekoj, kaj ili ŝajnas akceptemaj, sed tio estas malmultaj lokoj ankoraŭ.

Ekde ĉi tiu numero, la bulteno havos iom da teksto pri Esperanto en la angla. Tiel, ĝi estos alirebla al novuloj kaj donos ideon pri kiel komenci. Ĝi enhavos ligilon al retejo, kiun mi kreis por enkonduki kiel eble plej rapide Esperanton, kaj tio direktos poste al nia klubo, kaj al la kursoj kiujn ofertas ni.

Sed por ke tio kaptu atenton, nia klubo estu alloga. La bulteno, kaj ankaŭ nia retejo, (kaj ĝenerale ni,) devus esti aktivaj kaj freŝaj, tiel ke oni sciu ke ni vere faras ion, kaj ke Esperanto ne estas nur teoria ideo aŭ projekto.

Pri tio, mi petas helpon. Mi esperas ke vi ĉiuj volu partopreni tion. Kiel ni povas inspiri al ne-esperantistoj? Mi ne scias kial ĉiu el vi individue esperantistiĝis, sed mi supozas ke estas io en ni ĉiuj kio vere volas ke Esperanto disvastiĝu, ĉar ni havas deziron ke homoj vivu pli bone kaj pli kune. Nun estas bona tempo por provi. Mi esperas ke ni povos progresi al tiu celo.

Ĝis baldaŭ, Phil Housley

El venonta romano de klubano Alexander Shenghao Hu

Mi iam aŭdis de mia patro, ke la tago de mia naskiĝo estis ankaŭ simila aŭtuna tago, kiam pluvis malvarme. Tio okazis en la 20-a de oktobro 1920, en Jingzhou, la ĉefurbo de la provinco Hudong. Mia patro ŝatis lotusfloron, kiu, laŭ tradicia ĉina kulturo, simbolas honestecon kaj purecon, kaj tial li nomis min Xiulian, Bela Lotusfloro. Dek jarojn poste, kiam mia fratino naskiĝis, li ŝin nomis Yunlian, Nuba Lotusfloro. Kiam mi estis ankoraŭ tre juna knabino, li mem instruis al mi eseon verkitan en klasika lingvaĵo tiam nekomprenebla por mi, "Pri Mia Amo de Lotusfloro". Mi memoras klare, ke li ŝajne ravite foje refoje recitis la jenan frazon, "Tamen mi preferas lotusfloron, ĉar ĝi kreskas el ŝlimo sed restas pura, kaj aspektas neniom alloge koketa eĉ post lavado." Post recito, li diris, "Xiulian, paĉjo esperas, ke vi restos tiel pura kaj virta kiel lotusfloro."

Mi estis la dua infano de la familio, kaj mia frato, Zhang Houcheng, naskiĝis ok jarojn antaŭ mi, ĝuste post la falo de la imperio Qing kaj la stariĝo de respubliko. Mia familio estis bonhava kaj prospera: mia avo, Zhang Dongzhi, estis sukcesinto en la imperia ekzameno kaj oficis kiel ministro en la kortego. Tiam Ĉinio, post jarcentoj da izoliĝo, ĵus malfermis sian pordon al la ekstera mondo kaj multe bezonis

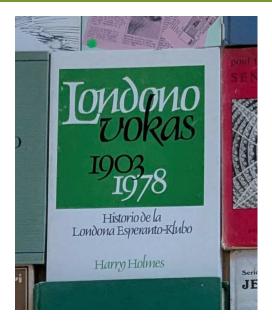
talentulojn, kiuj enkondukus okcidentan kulturon kaj sistemon. Kiel malproksimvida oficisto, mia avo sendis mian patron, Zhang Quanhua, por studi ekonomion en Oksfordo, sub la imperia stipendio, en 1905. Post lia reveno al Ĉinio, mia patro, anstataŭ preni ofican postenon en registaro, kiel atendite de mia avo, tamen starigis kotonŝpinan fabrikon. Li edziĝis kun Wang Xinmei, filino de entreprenisto, kaj la kunlaboro de la du entreprenaj familioj prosperigis lian fabrikon. Ĉe mia naskiĝo, la fabriko jam fariĝis tre profitodona entrepreno.

La domo de nia familio Zhang troviĝis en la orienta parto de Jingzhou, kie estis konstruitaj multe da eŭropa-stilaj domoj, plejparte posedataj de altrangaj oficistoj kaj riĉaj entreprenistoj. Nia domo staris sur montodeklivo, kaj starante sur la verando, oni povis havi bonan panoramon de la tuta kvartalo. Antaŭ la Dua Mondmilito, tiu kvartalo estis sendube unu el la plej viglaj lokoj tutlande. Kiam vesperiĝis, la stratoj ekbrilis sub la flagrado de multkoloraj neonaj lampoj, kiuj pendis super vendejoj, teatroj, dancejoj, restoracioj, drinkejoj. Tra la fenestroj de drinkejoj kaj kluboj, oni povis vidi figurojn de elegante vestitaj sinjoroj kaj sinjorinoj, kiuj ridetis kaj interbabilis ĉe la fumo de cigaredoj kaj tintado de vinaj

pokaloj, super kartludoj kaj bilardoj. Aŭtoj kaj rikiŝoj svarmis tra la stratoj, kaj la voĉoj de la preterpasantoj miksiĝis kun la sonoj de la pneŭoj, kaj bruaj ridoj kelktempe eliĝis el grupoj promenantaj laŭlonge de apudriveraj bulvardoj. La aeron plenigis la aromo de alkoholaĵo, kafo, kaj teo. Se oni iam loĝis en tiu kvartalo dum periodo, oni certe aŭdis, ke lokanoj nomas la kvartalon Sendorma Urbo.

Sed la milito jam ŝanĝis ĉion. Kiam mi lastafoje vizitis la familian domon mallonge post la milito, mi vidis ne sen bedaŭro, ke la kvartalo iam vigla kuŝas en ruinoj. Ĉiuj konstruaĵoj estis fermitaj, kaj preterpasantoj ĉiuj surhavis ĉagrenan mienon. Feliĉe, la familia domo estis plejparte savita. Tamen tie kaj tie sur la fasado, jam perdinta sian iaman brilon, vidiĝis fendoj, kaj kelkaj kolonoj aspektis tuj disfalontaj. La parto difektita estis la orienta flanko: bombo tratruigis la muron kaj detruis la koridoron, sur kiu mi iam ludis kun la fratino, ĉasante unu la alian. Ne necesas mencii, ke araneaĵoj kaj polvo kovris ĉiun angulon kaj ŝimaj makuloj aperis sur muroj kaj plankoj. Multaj jaroj jam pasis ekde tiam, kaj mi ne povas imagi, kiel ĝi aspektas hodiaŭ.

La foton faris yellow huang ĉe pexels.com

Nia venonta jaro

Kion ni faros dum la venonta jaro? Se tio gravas al vi, bonvolu veni al nia ĉeesta kunveno de la 9a de majo, por ke ni diskutu kune kaj kreu planojn.

Ĝis nun, nenio estas decidita, do ĉiuj ideoj estas bonvenaj. Unu ideo estas ke ni havu komunan projekton pri la historio de nia klubo. La instigo de tio estas konstato ke la klubo ne havas artikolon en angla Vikipedio, kaj ne longan en Esperanto. Sed pli ol tio, historio estas grava, kaj ni ne perdu ĝin.

Se ni kunlaboros, ni povos kolekti informojn, krei artikolon por reklami nin nun, kaj ankaŭ havi ion belan por ni, kaj aldonon por nia retejo. La plej plena historio ĝis nun estas en la libro "Londono vokas", pri la jaroj 1903 ĝis 1978. Tio estos nia komenc-punkto, sed multo okazis ekde tiam.

Preter tio, kion vi volas? Ĉu ni kunvenu pli ofte, ludu pli konkurse, iru al pli da lokoj, verku rakontojn kune? Ĉu vi estas kontenta pri via lingvo-nivelo, aŭ ĉu la klubo faru pli pri tiu celo? Ni havos tempon por pli da lingvaj seminarioj, aŭ eĉ lecionoj, se tio estus alloga. Ĉar ni havas celon enpreni novajn anojn, kiuj eble nun eĉ ne estas esperantistoj, ĉeestaj lecionoj povus gravi.

Unu pli urĝa demando: Kien ni iru por nia kluba promeno, kiu okazos je la 27a de Junio. Tio estos okazo por iri al nova loko, kaj diversigi nian rutinon.

Kaj se la konversacio ne daŭros la tutan tempon, estos manĝetoj kaj babilo, kompreneble!

La komitato

De la grupo de Reading kaj Oksfordo

La 3-an de Majo okazos komuna kafumado organizita de la Esperantogrupo de Reading kaj Oksfordo.

Kompreneble ĉiuj LEK-anoj estas bonvenaj! La renkontiĝo okazos ĉe Black Sheep Coffee, Paddington Central, 2 Kingdom Street · London W2 6BD. Temas pri ĉarma kafejo kun granda antaŭĉambro, grandaj tabloj kaj komfortaj seĝoj. Ĝi troviĝas tre apude de la stacidomo Paddington. La komenc-horo estas la deka matene. Por pli da informoj, vizitu eventaservo.org/e/d0b1a1 aŭ sendu mesaĝon al Rico (rico@esperanto.org).

Bonvenaj ĉiuj londonanoj estas ankaŭ okaze de la sekva kunveno de la Esperanto-grupo de Reading kaj Oksfordo, okazanta la 31-an de Majo en Oksfordo. Por pli da informoj, bv. viziti eventaservo.org/e/bd1bd6

Rico Giacometto

dum 15 tagoj. La ideo estas simpla: necesas legi kelkajn paĝojn de libro en Esperanto, iu ajn libro, ĉiutage dum la daŭro de la Sumoo. Se oni sukcesas legi almenaŭ la anoncitan nombron de paĝoj ĉiutage oni gajnas. Se oni ne sukcesas, oni malgajnas.

Oni mem elektas la libron kaj la nombron de paĝoj. Se oni estas sperta esperantisto oni povas decidi legi, ekzemple, ĉiutage dek paĝojn el *Mi stelojn jungis al revado*. Sed se oni estas komencanto, oni povas legi, ni diru, ĉiutage unu paĝon el *La teorio Nakamura* aŭ unu artikolon el *uea.facila*. Tial la Sumoo estas taŭga por ĉiuj esperantistoj de komencantoj ĝis akademianoj. Mi mem partoprenas regule, kaj sekve mi legis amason da libroj, kiujn mi normale ne kuraĝus eĉ komenci, inter ili *La danĝera lingvo* kaj *Fundamenta krestomatio*.

En 2025 jam okazis la januara kaj marta Sumooj, kaj baldaŭ komenciĝos tiu de majo. La datoj: 11a ĝis 25a de majo. Por partopreni, necesas informi la gvidanton: detalo troveblas ĉe esperanto-sumoo.pl/regularo.html

Vi povos legi paperan libron aŭ bitlibron. En la reto multaj bitlibroj en Esperanto estas troveblaj, kaj eblas ankaŭ mendi bitlibrojn ĉe la Retbutiko de FEL (Flandra Esperanto-Ligo).

Anna Löwenstein

Partoprenu en la Esperanto-Sumoo!

Sumoo estas japana luktarto, kaj tio estas ankaŭ la nomo de la lego-strebo, kiun esperantistoj povas fari ses fojojn jare. Kiel klarigas la fondinto de la Sumoo, Hori Jasuo, en normala sumoo oni luktas kontraŭ alia luktanto, sed dum la Esperanto-Sumoo oni luktas kontraŭ si mem.

La Sumoo okazas en ĉiu dua monato

Londona Esperanto-Klubo

La Londona Esperanto-Klubo (LEK) estas Esperanto-asocio en Londono (Britujo), kiu zorgas pri la disvastigo de Esperanto en Londono kaj organizas kulturan vivon por la komunumo parolanta Esperanton en Londono kaj ĉirkaŭe.

Lokoj kaj horaroj

LEK kutime kunvenas vendrede vespere. Kunvenoj je dua vendredo de monato estas surlokaj kaj okazas en nia kunvenejo en Highbury. Kunvenoj komenciĝas je 19.15h. Aliaj surlokaj kunvenoj okazas de tempo al tempo - por scii pli pri tiuj, bv. viziti la paĝon de eventoj ĉe nia retejo. La ceteraj vendredaj kunvenoj okazas kutime en la interreto per la apo Zoom, kun komenc-horo je la 19a. Ĉiuj klubanoj kaj vizitantoj, proksimaj kaj foraj, do havas eblon partopreni en la kluba vivo.

Novaj spektuntoj de la interretaj kunvenoj povas peti ligilon al sekva Zoom-renkontiĝo en tiu ĉi paĝo: londonaesperantoklubo.com/zoom.html.

Nia kunvenejo

La kunvenejo troviĝas ĉe:

Highbury View 89 Ronalds Road London **N5 1XQ**

La ejo estas facile atingebla de la metrostacio Highbury & Islington. Temas pri pli-malpli 10-minuta piedirado. Atentu, ke **por eniri la ejon, oni bezonas enirkodon**. Se vi ne konas ĝin kaj intencas ĉeesti, bv. kontakti nin per la kontakto-paĝo en nia retejo por havi la kodon.

Por ĝisdata informo pri kiel atingi Highbury View, oni povas konsulti la retejon de TFL ĉe tfl.gov.uk/plan-a-journey.

Kontaktu nin

LEK retejo Telegramo

Esperanto?

Esperanto is a "bridge" between different language communities, and a global community in itself - there are Esperanto speakers on all continents, who support, visit, and learn from each other. Because it does not belong to any country, it is equal and neutral.

Esperanto was created by taking common features from existing languages, and uniting them with consistent rules that allow a small set of words to provide a lot of expression. It was designed to be easy to learn, but capable of expressing any idea. Compared to other languages, you can be fluent in Esperanto with much less study.

Here is the first article of the Universal Declaration of Human Rights, in English and in Esperanto, both from the UN's official translations.

Article 1 All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

Artikolo 1 Ĉiuj homoj estas denaske liberaj kaj egalaj laŭ digno kaj rajtoj. Ili posedas racion kaj konsciencon, kaj devus konduti unu al alia en spirito de frateco.

Some quick facts:

- You will always know the type of any Esperanto word from its ending. If you want to use a word as a different type (e.g. turn a noun into an adjective) you can just change the ending.
- A word's core meaning never changes. Once you learn a word, you will always know what it means. Many words are built from other words - and if you need a word that doesn't exist, you can make it.
- If you want to learn about grammar, Esperanto will make it easy. But if you don't want to, you don't need to. Everything in the language means something, nothing is there just for grammatical reasons.

To start learning now, here's a website which will give you a tour of the language very quickly, and then offer some ideas about how to continue. One of the best ways is by joining the courses given by the London Esperanto Club.

unua.leciono.org

Se vi volas kontribui ion al la Bulteno, bonvolu kontakti Phil aŭ la klubon. Troviĝas formularo ĉe la kluba retejo se vi ne scias kontaktdetalojn.